

Aan Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mw. Ir. C.E.G van Gennip MBA
Aan Staatssecretaris Fiscaliteit: De heer mr. M.L.A. van Rij

CC:

- Minister van Financiën, mw. S.A.M. Kaag MA, MPhil
- Directeur-Generaal Belastingdienst, drs. P.H. Smink
- Vaste Kamercommissie SZW
- Vaste Kamercommissie Financiën

PER E-MAIL

Datum

3-2 2022

Ons kenmerk

22-11/ZB/PK/ivdj

Betreft / Onderwerp

Onmiddellijk handhaven belastingregels bij Deliveroo, Helpling, Uber en
Temper

Doorkiesnummer

06-22906051

Email contactpersoon

patricia.kruijff@fnv.nl

Bijlage(n)

6

Geachte mevrouw Van Gennip,
Geachte heer Van Rij,

Aanleiding

FNV heeft er bij herhaling en met klem bij de overheid op aangedrongen dat zij haar wettelijke taak uitvoert en overgaat tot handhaving van de belastingregels met betrekking tot de loonheffing en premies werknemersverzekeringen bij Deliveroo. FNV verwijst kortheidshalve naar haar brieven d.d. 26 februari, 14 mei en 20 december 2019. Aanleiding hiervoor waren de uitspraken d.d. 15 januari 2019 en 26 augustus 2019 van de rechtbank Amsterdam inzake Deliveroo aangespannen door respectievelijk FNV en Pensioenfonds Vervoer. In de uitspraken van 15 januari 2019 is kort gezegd bepaald dat de rechtsverhouding tussen Deliveroo en haar bezorgers is aan te merken als een arbeidsovereenkomst en dat Deliveroo onder de werkingssfeer van de cao Beroepsgoederenvervoer valt en die cao dient na te leven. Voorts is in de uitspraak van 26 augustus 2019 vastgesteld dat Deliveroo onder de werkingssfeer van Pensioenfonds Vervoer valt.

Aangezien de overheid nalatig was (en tot op heden blijft) haar wettelijke taak uit te voeren, zag en ziet FNV zich genoodzaakt om in het belang van werknemers en gelet op het behoud van het sociale stelsel procedures tegen verschillende platformbedrijven te voeren. FNV is van oordeel dat thans niet langer gewacht kan worden met de handhaving van belastingregels en voert daarvoor het volgende aan.

Recente ontwikkelingen

Inmiddels zijn er -zoals u wellicht bekend- een aantal belangrijke ontwikkelingen geweest. FNV stelt het volgende vast:

- Het gerechtshof in Amsterdam heeft op 16 februari 2021 in hoger beroep bevestigd dat bij Deliveroo sprake is van arbeidsovereenkomsten.

- Het gerechtshof in Amsterdam heeft op 21 december 2021 twee uitspraken gedaan. In de zaak van FNV is bevestigd dat Deliveroo de cao moet toepassen. In de zaak van het pensioenfonds is opnieuw bepaald dat Deliveroo onder de werkingssfeer van het pensioenfonds valt.
- Het gerechtshof in Amsterdam heeft op 21 september 2021 inzake Helping bepaald dat de schoonmakers in dienst zijn van Helping en niet van de huishoudens.
- De rechtbank in Amsterdam heeft inzake Uber op 13 september 2021 geoordeeld dat haar chauffeurs in dienst zijn van Uber.
- In oktober 2020 zijn FNV en CNV een procedure gestart tegen Temper, waarbij onder meer wordt gevorderd om vast te stellen dat bij Temper gewerkt wordt op basis van arbeids/uitzendovereenkomsten.
- De Nederlandse Arbeidsinspectie heeft in haar rapport ex artt. 9 en 9a Waadi d.d. 25 januari 2021 inzake Temper na uitgebreid en zorgvuldig onderzoek vastgesteld dat “de arbeidskrachten feitelijk in dienstbetrekking zijn bij Temper”.
- Op 20 juli 2021 maakte de Nederlandse Arbeidsinspectie bekend dat Deliveroo een boete is opgelegd van 176.000 euro wegens overtreding van de Wet Arbeid Vreemdelingen in 2018. De Nederlandse Arbeidsinspectie merkt de bezorgers aan als werknemers en niet als zelfstandigen.

Handhavingsverzoeken

In haar laatste brief d.d. 20 december 2019 heeft FNV opnieuw om handhaving verzocht en concreet gevraagd om de per oktober 2019 aangescherpte beleidslijn toe te passen op Deliveroo. FNV concludeerde in haar brief dat sprake was van een stelselmatig falend toezicht- en handhavingsbeleid en wees erop dat “een situatie in stand wordt gehouden en gelegitimeerd, waarbij Deliveroo en vergelijkbare bedrijven willens en wetens het gebruik van schijnzelfstandigen kunnen continueren en geheel vrij zijn om zelf te bepalen of zij wel of niet premieplichtig zijn. Dit is niet uit te leggen, aangezien “normale justitiabelen” geen keuzevrijheid hebben en beslissingen van de Belastingdienst voor hen geen opschortende werking hebben”. FNV kon bij het schrijven van haar brief niet bevroeden wat er naar aanleiding van de Toeslagenaffaire aan het licht zou komen. Het verloop van deze affaire geeft op zeer cynische wijze weer hoe er door de overheid met twee maten wordt gemeten.

FNV moet constateren dat tot op heden geen gevolg is gegeven aan haar handhavingsverzoeken en dat tevens geen van de veroordeelde platformbedrijven de uitspraken van rechter naleeft. Derhalve wordt nog immer door de overheid een situatie in stand gehouden, waarbij bedrijven met hun handelwijze weg kunnen komen. Immers het heffen van loonbelasting en premies werknemersverzekeringen bij opdrachtgevers blijft sinds 1 mei 2016 feitelijk achterwege als gevolg van het opschorten van de handhaving van de Wet DBA. Het zogenaamde moratorium.

Moratorium

Het moratorium is in 2016 tot stand gekomen onder grote druk van een aantal (lobby) organisaties in verband met de invoering van aansprakelijkheid van opdrachtgevers en de gepercipieerde onzekerheid daarover. Het gewenste gevolg van de Wet DBA zou o.a. zijn dat veel opdrachtgevers genoodzaakt zouden zijn om arbeidskrachten in dienst te nemen die feitelijk al jaren de hoedanigheid van werknemer hadden. Het volgens de OESO buitenproportioneel grote aantal schijnzelfstandigen in Nederland had door de Wet DBA aanzienlijk teruggebracht kunnen worden.

Nalatigheid door bijna 6 jaar uitstel

Ondanks de noodkreten van FNV, de maatschappelijke ontwikkelingen (o.a. de gebleken kwetsbaarheid van “zelfstandigen” tijdens corona) en Tweede Kamervragen en moties over het gebrek aan handhaving

blijkt er tot op heden van geen enkel besef van urgentie. Uw ministeries hebben de opschorting van de handhaving van de Wet DBA telkens opnieuw verlengd. In de zevende voortgangsbrief 'werken als zelfstandige' d.d. 20 september 2021 staat vermeld: "In mijn mondelinge reactie op deze motie in het tweeminutendebat van 8 juli (Handelingen II 2020/21, nr. 99, Tweeminutendebat Belastingen) heb ik om misverstanden te voorkomen duidelijk gemaakt dat het moratorium niet afloopt per 1 oktober, maar dat het minimaal tot 1 oktober loopt. In afwachting van verdere besluitvorming blijft dit zo." Dat het moratorium en uitstel in afwachting van een "beter systeem" een heilloze weg zou zijn, was voor FNV op voorhand al duidelijk. Het dwingendrechtelijke arbeidsrechtelijke kader verhoudt zich nu eenmaal niet met een vrijwaring van aansprakelijkheid vóóraf, omdat het arbeidsrecht bij de kwalificatie van een arbeidsovereenkomst een toetsing (achteraf) van alle feitelijke omstandigheden in de dagelijkse praktijk vereist.

FNV stelt vast dat het achterwege laten van heffing van loonbelasting en premies werknemersverzekeringen thans inmiddels een periode van bijna 6 jaar beslaat. Dit betreft een unicum voor fiscale wetgeving. Deze gang van zaken is volstrekt onacceptabel nu de Wet DBA juist werd ingevoerd om problemen bij de heffing bij opdrachtgevers als gevolg van de VAR voor de Belastingdienst weg te nemen. Het moratorium was nadrukkelijk bedoeld om tijdelijk ruimte te geven voor het bedenken voor beter aansluitende criteria voor de praktijk met het werken met zelfstandigen. Door het voortdurend verlengen van het moratorium is het inmiddels onterecht verworden tot een voor onbepaalde tijd geldende escape voor feitelijke werkgevers om in strijd met het arbeids- en sociaalzekerheidsrecht de lonen, premies en werkgeverslasten te ontduiken waardoor de arbeidsmarkt steeds meer ontwricht wordt.

Nalatigheid door achterwege blijven van handhaving

Zoals gezegd heeft de overheid de concrete verzoeken tot handhaving van FNV telkens naast zich neergelegd. Telkenmale bleek dat de Belastingdienst zich ten onrechte verschuilt achter haar uitleg met betrekking tot kwaadwillendheid en de zware bewijslast. In dat kader heeft FNV er in haar eerdergenoemde brief o.a. op gewezen dat "de Belastingdienst de keuze maakt om die reden (*de zware bewijslast red.*) geen actie te ondernemen. Gelet op het bovenstaande is FNV van mening dat deze horde door de Belastingdienst te nemen is en vanuit het algemeen belang en het belang van onze leden ook zou moeten worden genomen." FNV verwijst kortheidshalve naar de afwijzende reacties van het Ministerie van Financiën van 7 maart 2019, 20 juni 2019 en 27 januari 2020.

Inmiddels liggen er naast de uitspraken van rechters een rapport van de Nederlandse Arbeidsinspectie d.d. 25 januari 2021 inzake Temper en een boete aan Deliveroo inzake de Wet Arbeid Vreemdelingen. De opgelegde boete van de Nederlandse Arbeidsinspectie bevestigt het oordeel van het gerechtshof inzake Deliveroo en het rapport inzake Temper bevestigt de door FNV ingestelde vorderingen in de procedure tegen Temper.

FNV is en blijft dan ook van oordeel dat er ten onrechte niet handhavend wordt opgetreden naar aanleiding van rechterlijke uitspraken en verneemt graag van u of er naar aanleiding van de constatering van de Nederlandse Arbeidsinspectie nu wel handhavend wordt opgetreden. Indien zulks niet het geval is dan worden besluiten van de Nederlandse Arbeidsinspectie kennelijk evenmin gehandhaafd.

Schade

Het stelselmatig falende toezicht- en handhavingsbeleid leidt tot grote schade met betrekking tot de rechten van werknemers, leden van vakbonden en vakbonden zelf. Werknemers ontberen de ontslagbescherming en de arbeidsvoorwaarden waar ze recht op hebben en de positie van vakbonden wordt ondermijnd, doordat o.a. cao's niet worden nageleefd. Tevens leidt het al bijna 6 jaar tot

oplopende maatschappelijke schade. FNV becijferde in twee rapporten uit 2020 “Bezorgd om bezorgers” en “Taxi zonder daglicht” dat de Nederlandse staatskas tientallen miljoenen euro’s misloopt. De onduidelijkheid over de handhaving noemde SER-kroonlid en professor E. Verhulp in de media niet voor niets ‘de dood van de rechtsstaat’. FNV meent dan ook dat een affaire van het kaliber van de Toeslagenaffaire met betrekking tot dit dossier verre van ondenkbaar is. Daarbij is van belang dat de Staat financiële risico’s loopt, omdat enerzijds geen sociale premies worden afgedragen door bovengenoemde bedrijven, terwijl anderzijds werkenden bij het UWV aanspraak kunnen maken op werknemersverzekeringen (geen premie, wel uitkering). Hetzelfde geldt voor de betrokken pensioenfondsen, die pensioenuitkeringen moeten doen zonder dat daar premies tegenover staan. Voorts lijden niet alleen werknemers schade, omdat zij niet krijgen waar zij recht op hebben; ook werkgevers uit de betrokken sectoren lijden aanzienlijke schade door de oneerlijke concurrentie en hebben ook opgeroepen tot handhaving.

Coalitieakkoord 2021-2025

In het coalitieakkoord van 15 december 2021 staat het volgende vermeld: “De verdere ontwikkeling van een webmodule kan bijdragen aan het vooraf verkrijgen van zekerheid voor zzp-ers over de aard van de arbeidsrelatie. Schijnzelfstandigheid wordt tegengegaan door betere publiekrechtelijke handhaving in het geval van het vermoeden van werknemerschap”. Het nieuwe kabinet erkent derhalve enerzijds de problematiek van de schijnzelfstandigheid, maar het is anderzijds volstrekt onduidelijk wat het kabinet concreet van plan is. In de ogen van FNV is dat te weinig en getuigt het opnieuw niet van het besef dat er nu echt op korte termijn een oplossing voor deze problematiek moet komen.

Urgentie

Teneinde de hiervoor omschreven schade niet nog verder te laten oplopen, verzoeken wij u met klem de handhaving van de belastingregels per ommegaande op te pakken ten aanzien van bovenstaande platform bedrijven en op korte termijn een concrete einddatum te bepalen voor het ingestelde moratorium. Graag ontvangen wij uiterlijk **17 februari a.s.** uw bevestiging dat u alsnog en onmiddellijk zult over gaan tot handhaving dan wel een uitnodiging voor een gesprek, waarbij wij een en ander graag nader toelichten. Wij kunnen ons voorstellen dat de toonzetting van deze brief u als fris aangetreden bewindspersonen wellicht onaangenaam treft, maar FNV meent dat deze problematiek geen verder uitstel duldt. Dat het ons ernst is blijkt ook uit het feit dat wij een procedure tegen de Staat overwegen wegens het stelselmatig tekortschieten inzake de handhaving c.q. wanbeleid, indien er geen adequate reactie op ons verzoek komt. Immers niet alleen onze leden, maar alle werkenden leiden schade indien het sociale stelsel en de positie van vakbonden wordt ondermijnd.

Wij spreken de hoop uit dat het niet zover hoeft te komen en vernemen graag voor 17 februari a.s. van u.

Hoogachtend,

Zakaria Boufangacha,
Vicevoorzitter FNV